

Kompetanse for lærere i maritime fag

Endringer i siste versjon er markert med **gult**

1. Formål og omfang

Denne prosedyre skal sikre at de ansatte på videregående skole innehar den nødvendige kompetanse for å kunne undervise ved videregående skole i henhold til

- STCW-konvensjonen
- Opplæringsloven

Videre skal den sikre at skolen har en kompetanseutvikling i samsvar med skolens opplærings- og utviklingsbehov.

2. Målgruppe

Prosedyren gjelder for

- skolens ledelse
- faglærere i maritime fag

3. Beskrivelse

3.1 Maritim utdanning

- Utdanningsdirektoratet har styring med all videregående opplæring i Norge
 - Generelle krav for tilsetting og undervisning i den videregående skolen reguleres i Opplæringslovens Kapittel 10
- Sjøfartsdirektoratet har kontroll og godkjenningsansvar for all maritim utdanning i Norge som har hjemmel i STCW konvensjonen
- Skoleeier gir utdanningstilbud i maritime fag basert på STCW konvensjonen og godkjente læreplaner

Sjøfartsdirektoratet godkjenner emneplaner (undervisningsplaner) og utdanningsinstitusjoner som gir undervisning i.h.t godkjente emneplaner for matros og motormann.

- FOR § 63: Sjøfolk med særlige sikringsplikter, STCW regel VI/6, tabell A-VI/6-2
- FOR § 34: Matros, STCW regel II/5, tab. A-II/5 (læreplan Udir.)
- FOR § 43: Motormann, STCW regel III/5, tab. A-III/5 (læreplan Udir.)
- FOR § 44: Skipselektrikeroffiser ETO, STCW regel III/6, tab. A-III/6 (læreplan Udir.)
- FOR § 33: Brovakt, STCW regel II/4
- FOR § 42: Maskinvakt, STCW regel III/4
- FOR § 14 (5): Instruktørkurs iht. IMO modellkurs 6.09, STCW regel 1/6 og avsnitt A-1/6

3.1.1 Fastsettelse av nødvendig kompetanse til personell (Standard 2.6.1 – 1)

Den kompetanse som personellet må inneha defineres i Opplæringsloven, i aktuelle stillingsbeskrivelser, samt i STCW-konvensjonen, og dens tillegg 1 og 2.

Ved tilsetting skal tilsettingsutvalget påse at den som tilsettes, tilfredsstiller de formelle krav som er knyttet til stillingen. **Ansvar: Rektor og Avdelingsleder**

Ved tilsetting av lærere sjekkes de ansattes kompetanse opp mot de krav som foreligger. Alle lærere må registrere sin kompetanse i VLFK sitt gjeldende HR system og leverer inn nødvendig dokumentasjon for arkivering i VLFK sitt gjeldende elektroniske system.

Ansvar: Avdelingsleder. Ansvar: Merkantil konsulent for arkivering

Jamfør ellers «Kompetansekartlegging Maritimt personell; Fagansvarlig», som regulerer avsjekk av kompetanse.

3.1.2. Trening og videreutdanning (Standard 2.6.1 – 2)

Ved endringer av de fag som den enkelte lærer underviser i, kontrolleres lærerens nye fagkrets opp mot de krav som foreligger og den kompetanse læreren er registrert med. Tilsvarende vurdering skjer ved endringer i STCW-konvensjonen. **Ansvar: Avdelingsleder og Fagansvarlig**

Endring 2024: I STCW fag skal relevant fagansvarlig gjennomføre kontroll, som nevnt over. I fag som ikke ligger under STCW skal Avdelingsleder besørge kontrollen. I begge tilfeller skal opplæringsbehov nedfelles i KS-dokumentet "MAL Opplæringsplan". Opplæringsplan skrives ut, fylles inn, og arkiveres. Planen signeres av den som har behov for opplæring, samt den som foretar gjennomgangen. Fagansvarlig er ansvarlig for lokal arkivering for sine gjennomganger. Avdelingsleder er ansvarlig for lokal arkivering ved sine gjennomganger. Fagansvarlig og Avdelingsleder er ansvarlig for å ha en lagringsstruktur som medfører lett gjenfinning ved revisjon.

Uavhengig av endringer i fag, vurderer skolen og medarbeider kontinuerlig, i samarbeid, kompetanseutøvelse, og behov for kompetanseutvikling. Dette skjer i medarbeidersamtaler, og basert på naturlig dialog. **Ansvar: Avdelingsleder og maritim lærer**

Jamfør ellers «Kompetansekartlegging Maritimt personell; Fagansvarlig», som regulerer avsjekk av kompetanse.

3.1.3. Evaluering av punkt 3.1.1 og 3.1.2 (Standard 2.6-1 – 3)

Punkt 3.1.1 og 3.1.2. skal evalueres med tanke på effektivitet. Tilbakemeldinger gis i form av fastsatte kontrollpunkter for kvalitetsvariabler, herunder medarbeidersamtale (Ansvar: Avd.leder), elevundersøkelse (Ansvar Ass.rektor), undervisningsevaluering (Ansvar: Rektor), og medarbeiderundersøkelse (Ansvar: Rektor). Videre vil signaler fra andre undervisningsinstitusjoner om kompetansevurdering tas til etterretning.

Under medarbeidersamtalen benyttes skjema og veiledning fra VLFK sitt HR-system

Under medarbeidersamtalen benyttes skjema og veiledning fra **HR**-portalen.

3.1.4 Sørge for at de ansatte er klar over viktigheten i deres arbeid, og hvordan de bidrar til kvalitetsmål (Standard 2.6-1 – 4)

Kvalitetsvariabler, og viktigheten av det arbeid den ansatte gjør, adresseres i plenumsmøter, og i forbindelse med felles strategisk arbeid og utviklingsplaner. **Ansvar: Rektor**

3.1.5 Særskilt om instruktører

Fra Kvalifikasjonsforskriften §14 femte ledd: Instruktører skal ha forståelse for opplæringsprogrammet og målene med opplæringen. I tillegg skal instruktører ha kompetanse minst på nivå med funksjoner det gis opplæring i, eller ha fagkompetanse på høyere relevant utdanningsnivå. Assessorer skal være kvalifisert for funksjonen vurderingen gjelder, og skal ha fått opplæring og praksis i relevante bedømmelsesmetoder. Instruktører og assessorer som underviser ved bruk av simulator, skal ha opplæring etter IMO-modellkurs "6.10 Train the simulator trainer and assessor". I tillegg skal disse ha fått opplæring som innebærer at de er kjent med simulatorene de bruker under opplæring og bedømmelse

3.1.6 Særskilt om fornyelse om Kompetansesertifikater (Endringer i Kvalifikasjonsforskriften 2023) - ANSVAR: AVDELINGSLEDER

Fra Kvalifikasjonsforskriften §19, fjerde ledd, innledende tekst: Alle kompetanseserfikatorer, unntatt kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 6, jamfør femte ledd, kan fornyes for sjøfolk som har gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip, har gjennomført godkjent repetisjonskurs i sikkerhetsopplæring, og kan dokumentere vedlikeholdt yrkeskompetanse på en av følgende måter:

- a. minst 12 måneders fartstid med gyldig kompetansesertifikat eller utført funksjoner som er likeverdig med slik fartstid i løpet av de siste fem år,
- b. minst tre måneders fartstid med gyldig kompetansesertifikat i løpet av de siste seks måneder umiddelbart før fornyelsen,
- c. minst tre måneders fartstid i løpet av de siste seks måneder umiddelbart før fornyelsen i overtallig stilling,
- d. fullført og bestått godkjent kurs,
- e. bestått godkjent sertifikatprøve.

Fra §19, femte ledd:

Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 6 kan fornyes for sjøfolk som har gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip, har gjennomført godkjent repetisjonskurs i sikkerhetsopplæring for sjøfolk på mindre skip og kan dokumentere vedlikeholdt yrkeskompetanse på en av følgende måter

- a. minst 6 måneders fartstid med gyldig kompetansesertifikat på skip med største lengde 8 meter eller mer i løpet av de siste fem år
- b. minst en måneds fartstid med gyldig kompetansesertifikat i løpet av de siste seks måneder umiddelbart før fornyelsen
- c. gjennomført godkjent praktisk prøve.

Fra §19, sjette ledd:

Når ferdighetssertifikat skal fornyes, jf. vedlegg I tabell B-1/2, kreves gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip og gjennomført godkjent repetisjonskurs i sikkerhetsopplæring. Ytterligere vilkår for fornyelse følger av de særlige bestemmelsene om ferdighetssertifikater.

Fra §24 (Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5), tredje ledd:

For å få kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5 kreves i tillegg til kravene i § 23, fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/3 og følgende alternative fartstid

- a. minst 36 måneders fartstid på sjøgående skip med største lengde 15 meter eller mer, hvor minst seks måneder inkluderer brovaktteneste som dekker

områdene i vedlegg III tabell A-II/4 under tilsyn av kvalifisert offiser, og hvor minst en måned er opptjent etter utstedt vitnemål,

b. minst 12 måneders fartstid eller minst seks måneders fartstid med fagbrev som matros eller fisker. Fartstiden må inngå i godkjent opplæringsprogram på sjøgående skip med største lengde 15 meter eller mer, inkludert opplæring i brovaktteneste som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/1. Opplæring etter dette alternativet skal dokumenteres i godkjent kadettkbok. Utdanning som dekker områdene i vedlegg III tabell A-II/3 skal være fullført og bestått før fartstid etter dette alternativet kan opptjenes.

Fra §38 (Kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4), ledd 3 og 4:

3) For å få kompetansesertifikat maskinoffiser klasse 4 kreves i tillegg til kravene i § 37 fullført utdanning og bestått eksamen som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/1, og følgende alternative fartstid

- a. minst 36 måneders kombinert verkstedsopplæring og fartstid, hvor minst 30 måneder skal være opptjent i maskinavdeling inkludert minst seks måneder maskinvaktteneste som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/4 under tilsyn av kvalifisert offiser, og minst en måned er opptjent etter utstedt vitnemål,
- b. minst 12 måneders kombinert verkstedsopplæring og fartstid,
- c. minst seks måneders fartstid med fagbrev som motormann.

(4) Fartstid etter tredje ledd bokstav b og c må inngå i godkjent opplæringsprogram med opplæring om bord, inkludert opplæring i maskinvaktteneste som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/1. Opplæring etter tredje ledd bokstav b og c skal dokumenteres i godkjent kadettkbok. Før fartstid etter tredje ledd bokstav b og c kan opptjenes, skal utdanning som dekker områdene i vedlegg IV tabell A-III/1 skal være fullført og bestått.

Se ellers Kvalifikasjonsforskriften i sin helhet

Interne referanser

VLFG sitt interne HR-system; Kompetanseutvikling og medarbeidersamtaler
Kompetansekartlegging Maritimt personell; Fagansvarlig

Eksterne referanser

STCW-konvensjonen, regel I/6, avsnitt A-I/6, avsnitt B-I/6, avsnitt B-I/8
Opplæringsloven

Kvalifikasjonsforskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-22-1523>